

Høringssvar Klimabaserte energikrav til bygg

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 90 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Forslaget omfatter endringer i TEK17 kapitlene 9 og 14 samt forslag til tilhørende endringer i SAK10. Byggenæringen står for store deler av klimagassutslippene gjennom bruk av materialer, valg av løsninger og utslipp i byggefasen, samt ved drift av bygninger. Tekna er positive til intensjonen i de nye reglene, men vi mener forslaget må skjerpes inn ytterligere og slik tilrettelegge for at vi raskere blir et lavutslippssamfunn.

Teknas hovedbudskap er at det må etableres en nasjonal definisjon for nZEB, øke omfanget for krav til dokumentasjon av klimagassutslipp og sette krav til reduserte klimagassutslipp fra materialer.

Nasjonal definisjon for nesten nullenergibygge (nZEB)

Foreslåtte nye klimabaserte energikrav omtales som «nesten nullenerginivå» uten at det gjøres innstramminger på energireglene. Begrepet «nesten nullenerginivå» forstås som noe annet enn begrepet nær nullenergibygge (nZEB, nearly zero energy building), som skulle vært innført fra 2020 iht. Meld St 28 (2012). Norge har enda ikke etablert en nasjonal definisjon for nZEB, til tross for at mange prosjekter er gjennomført som forventes å være på et slikt nivå, blant annet med Futurebuilt's definisjon for nZEB. I tillegg er det oppført flere plusshus og nullutslippsbygg (Zero Emission Buildings) og forskningsfronten har gått videre til nullutslippsområder (Zero Emission Neighbourhoods, ZEN). Myndighetskravene bør henge med i utviklingen og endringen av byggeteknisk forskrift bør innebære en innskjerping til nZEB. Som følge av manglende nasjonal definisjon av nZEB kan eksempelvis Futurebuilt's nZEB-definisjon legges til grunn, hvor det stilles krav til vektet levert energi.

Energirammekrav er per i dag og i høringsforslaget på beregningspunktet netto energibehov. Ved innføring av nasjonal definisjon for nZEB bør energikravene flyttes til beregningspunktet levert energi. Dette for å ta hensyn til systemtap, energisystemets virkningsgrad og egenprodusert energi. Levert energi kan også måles, noe som vil muliggjøre sammenligning av beregninger med faktisk forbruk, i motsetning til netto energi som er fiktivt. Nytt rammekrav må være mulig å oppnå med både fjernvarme og bioenergi, ikke bare varmpumpeløsninger.

Innføring av en nasjonal definisjon for nZEB vil også være i tråd med den nye EU-taksonomien som trer i kraft 01.01.2022. For oppføring av nybygg stiller taksonomien krav om at bygninger skal ha 10 % lavere energibehov enn nZEB.

Krav til løsninger for energiforsyning

Det er foreslått i §14.4 å presisere bestemmelsen om energifleksible varmesystemer. Det som i dag er angitt som preaksepterte ytelse i veiledning, blir tatt inn i forskriften. Tekna mener at det er positivt at det blir et forskriftskrav at bygninger over 1000 m² oppvarmet BRA skal ha energifleksible varmesystemer som dekker minimum 60 prosent av varmebehovet. Tekna mener at det bør vurderes en økning til eksempelvis 75% av varmebehovet.

Klimagassutslipp fra materialer

Forslag i § 14-6 innebærer at dagens energikrav blir supplert med krav som bidrar til reduserte klimagassutslipp fra materialer og bedre ressursutnyttelse. Forslagene i høringsnotatet bygger også opp under regjeringens strategi for en grønn, sirkulær økonomi. Tekna er enig i målsettingen om å iverksette krav som bidrar til å redusere klimagassutslipp fra materialer og bedre ressursutnyttelse.

Det er foreslått krav til dokumentasjon av klimagassutslipp fra materialer (klimagassregnskap) for boligblokk og yrkesbygg. Tekna mener at krav til dokumentasjon av klimagassutslipp, dvs. klimagassberegninger også bør gjelde kjelleretasjer, fundamentering og øvrig grunnarbeider. Det vil gi store bidrag til lavere utslipp, samt øke kunnskapsnivået om utslipp fra disse elementene.

I forslaget argumenteres det med at grunnforhold og kjeller er bygningsdeler hvor det er vanskelig å påvirke løsninger som kan gi lavere klimautslipp. Vi har merket oss at andre land ikke praktiserer en slik metodikk i sine regelverk. Sverige er et nærliggende eksempel på dette. Tekna mener dette viser at en ytterligere innskjerping av kravene er mulig og praktiseres i land vi sammenligner oss med.

Videre er det bekymringsfullt at «Tabell: bygningsdeler» i §14-6 punkt 1 er mangelfull. Slik forslaget foreligger vil det medføre smutthull for en rekke bygningsdeler som vanligvis inngår i klimagassberegninger og bygningsmodeller, blant annet 233 Glassfasader. Det er viktig at omfanget for klimagassberegningene er omforent og helhetlig. Det beste vil være at teknisk forskrift kun refererer til standard for klimagassberegninger NS 3720:2018, der omfanget minimum er tilsvarende forhåndsdefinert omfang: *basis, uten lokalisering*.

Det må stilles krav til tillatt klimagassutslipp for ulike bygningskategorier (kg CO₂-ekv./m²BTA). Mulige løsninger for å hensynta fundamentering ved vanskelige grunnforhold kan være å utvide klimagassrammen tilsvarende energiramme hvor det er fare for smittespredning, eller at fundamentering ikke inngår i klimagassrammen men likevel skal dokumenteres for å gi økt kunnskap.

Forslaget beskrevet i §14-6 punkt 2 bør utgå. Bransjen er vant til minstekrav på U-verdier for nybygg og isolasjon er et av de mest kostnadseffektive energispareiltakene. Det er ikke vanskelig å oppnå minstekravene for U-verdi for nybygg og det er vanskelig å se gevinsten ved å fire på disse kravene nå, i en forskrift som skulle lagt opp til innskjerping til nZEB-nivå. I praksis er det dessuten allerede mulig for eksisterende bygg å fravike minstekrav gjennom søknad.

Standarder for energiberegninger

I forslaget vises det til NS 3031:2014 for energiberegninger. Tekna mener det i stedet bør henvises til mer oppdaterte/gjeldende CEN-standarder. Nye fremtidsrettede energikrav bør vise til SN NSPEK 3031:2020 som er iht. gjeldende CEN-standarder, og som gir en forbedret energiberegning ift. tidligere da det tas hensyn til samspillet mellom bygningskropp og tekniske systemer.

Flere fritidsboliger bør omfattes av energikrav

Fritidsboliger med oppvarmet bruksareal mindre eller lik 150 m² er i noe grad unntatt fra TEK § 14. Det bør vurderes om arealgrensen kan senkes slik at flere fritidsboliger omfattes av nevnte §. Vi har merket oss at en del utbyggere spekulerer i å holde seg under grensen på 150 m² for å unngå energikravene i § 14.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær